

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisni se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek 22. septembra 1932.

Štev. 109.

Tri globoke rane

Velika zasluga nedeljskega občnega zbornice v Laškem je, da je s takšno jasnostjo in s takšno odločnostjo pokazal one tri globoke rane, vsled katerih dan za dnem hira gospodarska moč slovenskega trgovstva in s tem tudi odporna moč vsega našega gospodarstva. Te tri globoke rane so: krošnjarstvo, konzumi in karteli. Ti trije »K« izjedajo silo slov. trgovstva, ti trije »K« so one tri bolečine, ki onemogočajo slov. trgovstvu, da bi moglo v današnji gospodarski stiski nuditi našemu gospodarstvu ono pomoč, kakor bi jo sicer moglo dati. Tako težke so te tri rane, da so za slovensko trgovstvo sploh vsebina vseh današnjih težav in da morejo slovenski trgovci presojati svoje prijatelje samo po tem, kakšen je njihov odnos do teh treh izrodov našega gospodarstva. Samo tisti, ki pomagajo, da se te tri rane ozdravijo, samo tisti, ki skrbijo, da ne bo več bolehalo sila slovenskega trgovstva za temi bolečinami, samo tisti je resnični prijatelj slovenskega trgovstva. Skrajni čas je že, da bi se tega vendar enkrat že vsi zavedali, ker v tej temeljni zahtevi slovenskega trgovstva ni mogoč noben kompromis. Tu je treba slovenskim trgovcem dejansko pomagati, kajti za prazne obljube je že prepozno, mnogo prepozno,

Je pa tudi v interesu vsega gospodarstva, da se tem osnovnim zahtevam trgovstva ustreže. Kakšen dobiček more vendar nuditi gospodarstvu krošnjarstvo. Da hodijo zdravi in močni ljudje od vasi do vasi in prodajajo preležano blago kmetu, ali je mar v tem kakšna pridobitev? Ali je mar dobiček v tem, da je krošnjarstvo kar izživajoča prilika za razprodajo vtihotapljenega in slabega blaga? Naj se ne govori, da bi krošnjarji morali sicer umreti od lakote! To kratkomalo ni res! Brez krošnjarenja bi mogli vsi ti ljudje najti zaslужka v trgovini in drugih podjetjih, ker brez njih bi bil njihov promet toliko večji, za kolikor ga oni zmanjšujejo. Razlika bi bila le v tem, da bi kmet sigurno dobil dobro blago in po zmerni ceni. Nobenega dobička ni od krošnjarstva, zakaj se ga vendar ne zatre?

Konzumi — druga bolečina našega trgovstva! Kakšno je njih poslovanje in kakšen je njihov vpliv na narodno in državno gospodarstvo dokazuje jasno in s številkami Šoštarčičev referat, ki ga priobčujemo v današnji številki. A kljub temu uživajo konzumi še naprej vse svoje privilegije, kljub temu morejo še naprej škodovati naši trgovini. Kje je vendar tisti dobiček splošnosti, da bi bili ti privilegiji opravičeni, kjer je vendar oni dobiček države, da smejo škodovati trgovskemu stanu, ki je tako močan in vesten davkoplačevalec!

In končno karteli! Ne rekli bi ne besede, če bi pri nas obstojal le en kartel, ki bi bil ustvarjen v ta namen, da bi povečal produkcijo in pocenil življenje. Toda niti enega takšnega kartela ni v državi in vsi imajo le en namen, da z omejitvijo produkcije povečajo cene, ker je tako njihov profit večji. Mogli bi biti karteli zlasti v gospodarski krizi naravnost blagoslov, če bi v resnici služili produkciji, tako pa so največja škoda za celoto, ker ne omejujejo samo produkcije in s tem možnosti zaslужka, temveč tudi pcvčujejo osiromašenje ljudstva. Zaslужek kartelov je gotov in varen, vsled monopola, ki ga uživajo karteli, pa mora trgovec spraviti skupaj njihov profit. Proti svoji odločni volji mora trgovec delati tlako kartelu in ves njegov protest proti tej tlaki je zaman. Zakaj vendar? Kakšno korist pa ima država od kartelov?

V narodnem in državnem interesu dela trgovstvo, ko nastopa proti krošnjarstvu, konzumom in kartelom. Interes trgovstva je v tem pogledu popolnoma identičen z državnim in narodnim. Že samo vsled tega je zato trgovstvo upravičeno, da zahteva odpravo teh treh težkih ran in pri tem mu niti ni treba sklicevati se na svoje zasluge za narod in državo, ker že državni interes zahteva, da se temeljni zahtevi trgovstva ugodi. Upamo zato, da se ho to

tudi zgodilo in da ne bodo državi ter splošnosti škodljive stvari še naprej uničevale gospodarsko moč trgovstva. Dovolj drago-

cenega časa je bilo že zapravljenega in ni treba, da bi se ga še nadalje. Krošnjarstvo, konzumi in karteli — naj so bili!

Konzumno združništvo

Referat g. Šoštarčiča iz Maribora na občnem zboru Zveze trgovskih združenj v Laškem

V vrstah našega trgovstva se mnogo razpravlja o združništvu in njegovem delovanju. Ker postaja vprašanje konzumnega združništva za trgovstvo vedno bolj pereče in ker morajo zadrage po svojem sedanjem obsegu in jakosti članstva močno vplivati na potek gospodarskega življenja v državi, smatramo za neobhodno potrebno, da trgovstvo na današnjem zborovanju odločno izreče svojo sodbo in mnenje o poslovanju konzumnega združništva.

Predvsem pa moramo poudariti, da naša kritika združnega delovanja ni naperjena proti produktivnemu in kreditnemu združništvu, ki vrši gospodarstvo pospešujoče funkcije, marveč edinele proti konzumnemu združništvu, ki s svojim delom direktno škoduje zasebni iniciativi in svobodnemu duhu.

Dve skupini konzumnega združništva.

Konzumno združništvo ločimo v dve skupini: V prvo skupino štejemo zadrage, ki uživajo nekako prohibitivno zaščito. To so zadrage javnih nameščencev.

V drugo skupino pa spadajo ostale konzumne zadrage in društva, ki uživajo nekako protekcionistično zaščito, to je, da uživajo olajšave davčnega in taksnega značaja.

Cilj in smoter konzumnega združništva je, po kooperativni dosegli ureditev odnošajev med delom in kapitalom na podlagi samopomoči. Doseči torej demokratizacijo gospodarstva.

Sledeč razvoju naših konzumnih zadrug pa vidimo, da naše konzumno združništvo že v svojih pričetkih ni izšlo iz tega ideala in dejanske potrebe, — marveč, da je konzumno združništvo vzrastlo ponajveč iz strankarstva. Zato je naše konzumno združništvo že v svoji osnovi bilo pogrešno.

Praktično življenje pa nam kaže tudi, da je naše konzumno združništvo daleč od svojega pravega smotra, daleč od demokratizacije gospodarstva. Članstvo zadrug je ostro ločeno, v članstvo z ambicijami, ki stremi za sedežem v upravi in v članstvo, ki je napram zadrugi pasivno in konservativno. Upravniki imajo od zadrug v obliki tantijem koristi, ostalo članstvo pa absolutno nima posrednih in neposrednih koristi, ker blaga ne dobiva po ugodnejših cenah, niti se dobiček ne razdeljuje. Vsa korist članstva, ki danes privlačuje ljudstvo v konzumne zadrage, je namišljena tantijema, — nekaj odstotkov, ki jo je pa med letom v mnogo višji meri odplačalo. Združništvo odvzema s tem ljudstvu duh individualnosti in zasebne iniciative, podreja njegovo gospodarsko stran zadrugi in ga napravlja duhovno in gospodarsko odvisnega, kar je proti osnovnemu načelu združništva.

Sncvanja novih konzumnih zadrug se vrše z bajeslovnimi obljubami in kričečim zabavljanjem proti trgovstvu. To so argumenti, ki dovolj jasno kažejo ambicijo in praznoto programa takega združništva.

To so osnovne pogreške teoretičnega značaja, ki zahtevajo nujno in temeljito remeduro v našem združništvu.

Je pa v našem konzumnem združništvu tudi nekaj kar globoko posega v gospodarsko življenje posameznih članov in države.

Konzumne zadrage ali privilegirani trgovski obrati.

Konzumne zadrage in društva so dejansko v pravem pomenu besede, trgovski obrati. Kljub temu pa se vendar bistveno ločijo od obratov posameznih trgovcev. Zadrage nakupujejo blago pri svojih zvezah in direktno pri producentih v velikih količinah, pri čemur uživajo cene na debelo.

Obdarjene z najrazličnejšimi privilegiji in ugodnostmi, imajo transportne in taksne olajšave — in kar je glavno — uživajo davčno prostost. To so ugodnosti, ki znižajo režijske stroške zadrage na minimum.

V blagovni kalkulaciji trgovca tvorijo njegove režije, kakor prevoznina, neposredni in posredni davki, samoupravne davščine, skupni davek na poslovni promet itd. veliko obremenitev prodajne cene in krčenje čistega dobička. Blagovna kalkulacija konzumne zadrage zgleda napram temu povsem drugače. Njene prodajne cene in obrata ne obremenjujejo visoke prevoznine, niti posredni in neposredni davki, niti samoupravne doklade, niti davek na poslovni promet in druge dajatve. Taka blagovna kalkulacija med trgovcem in konzumom povzroča veliko razliko v rentabilnosti podjetja in ustvarja sama po sebi neopravičljivo konkurenco med trgovstvom in konzumnim združništvom.

Ta očitna razlika v kalkulaciji prodajne cene med trgovcem in zadrugo bi morala seveda imeti za povsem naravno posledico tudi nižje prodajne cene v zadrugah. Praktično pa vidimo, da se drže konzumi in zadrage v splošnem povsem običajnih tržnih cen. Konzumno združništvo je torej z zakonom priznana konkurenca trgovstvu, ki se v popolnem nasprotju s privilegiji konzumov in manj ugodnimi prodajnimi pogoji, bori z gospodarsko moč presegajočimi dajatvami.

Kako izgleda združništvo v naši državi in kakšen je

obseg konzumnega združništva

posebej, nam kaže ta pregled:

Po podatkih Glavnega združnega saveza Jugoslavije je bilo 1931 skupno 7078 lokalnih zadrug, 32 revizijskih zvez in 8 glavnih zadrug.

Od teh je bilo:

4423 kreditnih zadrug in

1173 nabavljajnih, prodajnih in konzumnih zadrug. Ostale zadrage so produktivne, selekcijske, zdravstvene, živinorejske, ribiške, poljedelske, sirarske itd.

V vseh teh zadrugah je bilo včlanjenih leta 1931 — 806.809 združnikov. Če vzamemo, da odpadejo povprečno na vsakega zadrugarja po 4 družinski člani, je v združništvu organiziranih 3.227.236 oseb, odnosno 23,1 % vsega prebivalstva. S to številčno močjo more združništvo vsekakor močno vplivati na gospodarsko življenje v državi.

Poslovanje konzumnih zadrug.

Vsega prometa vseh zadrug izkazujejo podatki Glavnega združnega saveza za leto 1930 — 8.868,3 milijonov Din.

Kar pa se posebej konzumnega združništva tiče, pa so za nas posebno važni podatki o njegovem prodajnem poslovanju.

Združne centrale so imele v zalogi pričetek leta 1931 za 65 milijonov Din blaga. Prodale pa so poljedelskih proizvodov svojih zadrug v vrednosti okroglo 105 milijonov Din, raznega blaga za gospodarske potrebe zadrugarjev za 34,9 milijonov Din, blaga za osebne in hišne potrebe pa za 70,6 milijonov Din.

Skupna vrednost zaloge blaga v zadrugah je znašala nad 100 milijonov Din; vrednost prodanega blaga v zadrugah pa okroglo 360 milijonov Din.

Če tedaj številčno reasumiramo to vrsto poslovanja konzumnega združništva, vidimo, da je znašala vrednost zaloge blaga pri združnih centralah in pri zadrugah nad 106 milijonov Din, — prodanega blaga, skupno v centralah in zadrugah pa

okroglo 570 milijonov Din, kar pomeni skupno vrednost 676 milijonov Din.

Če vzamemo torej vrednost po zadrugah in centralah prodanega blaga, ki znaša mnogo nad pol milijarde dinarjev, tedaj so se konzumirale v naši državi mimo trgovstva velike količine blaga, pri čemur pa je tudi država oškodovana za milijonske vsote na neposrednih in posrednih davščinah.

Od vsote 570 milijonov Din, ki so jo iztržile združne centrale in zadrage za prodano blago bi plačalo trgovstvo na posrednih in neposrednih davščinah, pridobitni, samoupravnih dokladah, cestnih in občinskih dokladah, pristojbinah, prevozninah, taksah in trošarinah ter skupnem davku na poslovni promet od 40 do 50 milijonov Din.

Samo pri po konzumnih zadrugah v enem letu prodanem blagu, ima torej država 40—50 milijonov Din izpadka na davščinah.

Za mnogo milijonov dinarjev je oškodovana s tem tudi zasebna trgovina, ki bi ta kapital, izvirajoč iz čistega dohodka plodnosno investirala v pridobitna podjetja in s tem koristila vsemu narodnemu gospodarstvu. Ob takem privilegiranjem poslovanju pa je bilo 30 milijonov dinarjev rezervnih in drugih fondov, kolikor so znašali ti leta 1930 po podatkih Glavnega združnega saveza, brezplodnih in niso prišli v korist gospodarstvu, niti državi, niti v humanitarne in socialne namene.

Poudariti je treba, da prodajajo konzumne zadrage blago kljub temu, da uživajo tako ogromne davčne ugodnosti, za običajno tržno ceno, — prav tako kot trgovci. Njih zaslужki gredo v veliki meri na račun čezmernih režij in slabega vodstva in je na ta način oškodovano z odtegnjenjem teh vsot ne le trgovstvo, marveč vse gospodarstvo in tudi država. Vse te velike vsote rezervnih fondov so za splošno gospodarstvo povsem brezplodne.

V konzumnem združništvu v naši državi tvori posebno skupino

konzumno združništvo javnih nameščencev

Savez nabavljajnih zadrug državnih nameščencev je štel pričetek 1930 v 105 zadrugah nad 60.000 članov.

Osobito se razvija poleg nabavljajnega združništva javnih nameščencev tudi konzumno združništvo železničarjev.

Železniška nabavljajna zadruga za področje ljubljanske železniške direkcije je štela 1930: 6832 članov.

V letu 1931 je prodala blaga za 50 milijonov Din; od tega samo manufakture za 8.500.000 Din. Čisti dobiček je znašal leta 1931: 4.600.000 Din.

V preteklem letu je bilo oddanega v tej zadrugi 35,5 % blaga za gotovino, 64,5 odstotkov pa na kredit. Zanimivo pa je, kako je v primeri s kreditno prodajo trgovca zgledala prodaja na kredit pri tej zadrugi. Ta kredit se članom ob mesecu lahko ves odtegne po železniški upravi tako, da je ta kredit samo enomesečen in ni nobena zguha mogoča.

Kako velike važnosti je za zadrugo ugodnost pri prevozninah, dokazuje dejstvo, da je zadruga zaslужila »samo« 2,7 % prometa, to je okrog 1.350.000 Din letno na ugodnostnih prevozninah.

Nabavljajna zadruga železničarjev razvažala blago v kraje svojega širokega področja s takozvanimi kurznimi vagoni in to na posameznih progah v določenih dneh. In tako se dogaja, da se zalaga po zadrugarjih z blagom iz teh konzumov prebivalstvo brez ozira na članstvo in poklic.

Te ugodnostne prevoznine pomenjajo za državo veliko breme, saj sledi to že iz zgoraj navedenega podatka o zaslужku zadruga železničarjev na prevozninah. Ali ni očitna krivica, da se nude takemu poslovanju, ki v veliki meri izpodreja ekstenzno trgovcu, tako visoke ugodnosti, ko na drugi strani zahteva trgovstvo po omiljenju previsokih prevoznih tarif naletijo dosledno na gluha ušesa.

Prav isto opažamo tudi v poslovanju podjetniških konzumnih društev.

To je kratek pregled o blagovnem poslovanju konzumnih zadrug, to so konkretni dokazi, da je tako organizirano trgovanje grobokop trgovine in občutno škoduje državi.

Konzumno združništvo naj se odpravi!

Ob takem stanju konzumnega združništva je trgovstvo v polni meri upravičeno, da odločno zahteva od državne uprave, da se to stanje, ki poleg drugih motivov ubija zasebno podjetnost, na najenergičnejši način ukine.

Vse akcije naših stanovskih organizacij, naj zadrage poslušajo vsaj v zmislu svojih pravil in ukinejo prodajo blaga nečlanom, so ostale brezuspešne.

Na podlagi neštevilnih pritožb in intervencij organizacij je izdalo ministrstvo za finance z odlokom 13.377 z dne 28. februarja 1930 navodila vsem finančnim direktorjem, po katerih morajo pri pregledu letnih bilanc kmetijskih in uradniških nabavljajalnih zadrug, preskrbeti točne podatke o številu združnikov, in če ugotove, da je

zadruga poslovala tudi z nečlani, da tako zadrugo podvržejo plačilu družabnega davka iz čl. 74 — 88 zakona o neposrednih davkih.

Tega razpisa ministrstva so se naše stanovske organizacije v obilni meri poslužile in konkretno dokazale finančni direktorji in davčnim upravam, da poslušajo zadrage tudi z nečlani. Kljub konkretnim dokazom pa je bilo vse prizadevanje organizacij, da bi poslovale zadrage po določbah svojih pravil in zakona, popolnoma zaman.

Zato ob sedanjih izredno težkih gospodarskih prilikah, ki jih preživlja trgovstvo, ko z zadnjimi naporji vrši svoje obveznosti, ko ob neugodnih posledicah obče finančne stiske, kmečkega moratorija itd., z največjo težavo vzdržuje obrate in to poleg teh težko še v ostri borbi za odjemalce, katere mu odjemlje konzumno združništvo, — pozivlja kraljevsko vlado, da to trgovanje, ki ni v skladu niti z interesi narodnega, niti z interesi državnega gospodarstva, z najenergičnejšimi ukrepi — omeji.

Naloge naše gospodarske politike

Zagrebske »Narodne Novine« so objavile dolg interview svojega dopisnika z našim prizanim narodno-gospodarskim strokovnjakom, dr. j. Windischerjem o gospodarski situaciji Slovenije s posebnim ozirom na železno industrijo Slovenije. Najprej je dr. Windischer povdaril veliki pomen železne industrije za Slovenijo, nato pa je precej podrobno podal zgodovino slovenske železne industrije od najstarejših časov pa do danes. Tem svojim izvajanjem je na konec pridružil obširen ekspoz, kako bi bilo treba voditi našo gospodarsko politiko, da bi bila ne samo v skladu z interesi našega gospodarstva, temveč da bi bila tudi pravi odgovor na prizadevanja drugih držav, ki so dostikrat zelo nevarna za razvoj našega gospodarstva. Žal se pri nas ta prizadevanja mnogo preveč omalovažujejo in z liberalnostjo, ki je že škodljiva, se dosledno ustreza tujim industrijam. Tem umestnejše in potrebnejše so zato besede, ki jih je spregovoril dr. Windischer in zato podajamo konec njegovih izvajanj v celoti.

»V časih, kakor jih preživljamo danes, je le prenaravno, da mora podjetnik (Kranjska industrijska družba) seči po redukcijah, če noče, da mu propade njegov podjetje. Toda tu se je moralo zelo misliti tudi na to, kakšne bi bile posledice redukcije v socialnem pogledu. Tako bi na primer brez železne industrije zavlada v vsej gornji savski dolini prava beda. Zato pa je potrebno, da bi uživala v sedanjih časih ta panoga industrije posebno pažnjo države. In to tudi iz drugega razloga.

Velike industrijske države kakor Nemčija, Čehoslovaška in tudi Avstrija, se sistematično trudijo, da povečajo svojo kmetijsko produkcijo, da bi se tako čim bolj osamosvojile od tujine, to je od tvojca kmetijskih pridelkov. To so dejstva, ki se jih ne sme ignorirati. Čeprav industrijske države s svojimi fabrikami prodirajo v agrarne države, se vendar čuvajo, da bi uvozile preveč kmetijskih pridelkov. Agrarna politika mora zato računati s tem, da bo vedno manjši izvoz v zapadne države, ker tam merodajni močje vztrajajo pri tem, da zmanjšajo uvoz na minimum. V takšnih razmerah je potrebno, da se kupna moč prebivalstva okrepi do skrajne možnosti. Italija, Nemčija in Avstrija rapidno povečujejo svoje poljedelstvo. Treba se samo spomniti značilnih besedi nemškega kancelarja, ki je nedavno naglasil, da mora Nemčija sama sebi zagotoviti temelje za prehrano prebivalstva. V strukturi nemškega kmetijstva so nastale v zadnjem času kolosalne izpremembe, kar je imelo za posledico, da je padel uvoz žita na eno tretjino prejšnjega. Ravno tako pa kažejo tudi druge uvozne panoge veliko padanje uvoza. Kancelarjev govor torej niso le prazne besede.

Dočim druge države sistematično zapirajo vrata uvozu tujega blaga, deloma s prepovedmi, deloma s povečanjem lastne produkcije, pa je naša država po prepričanju mnogih preveč liberalna in dovoljuje še vedno silen dotok blaga, čeprav je toliko težav z nabavami deviz, ki so potrebne za plačilo uvoženega blaga. Zlasti v železninski stroki je uvoz v resnici nepotreben, in vendar je zelo znaten in dela veliko škodo naši dobro urejeni in sposobni železni industriji.

Jesen se še ni začela, a zima je že na pragu. Prihodnja zima vsekakor ne bo lahka za našo industrijo. Zato se ne sme pustiti na naš trg priliva velikih in dragih količin tujega blaga, zlasti pa ne železniskega. Naši industriji grozi največja nevarnost, da bo morala še bolj omejiti ali čisto ustaviti svojo produkcijo vsled pomanjkanja naročil in premočne tuje konkurence. Vsa dobra volja in vse najboljše namere industrijskih podjetij do svojega delavstva ne dajejo možnosti, da industrija svoje delo nadaljuje, če ne more plasirati svojih izdelkov. Kopičenje blaga v skladiščih je mogoče samo za kratko dobo. Tudi najmočnejša podjetja ne morejo iti preko tega dejstva, ker se brez gotovine ne more še naprej voditi obrata.

Vprašanje kmetijskih dolgov

Kaj pravijo kmetijske zadrage.

Na vzpodbudo Glavnega združnega Saveza v Beogradu je neka zagrebska Zadruga zveza poslala svojim zadrugam ta vprašanja:

1. Ali obstoji prezadolžitve kmeta in v katerih kategorijah je prezadolžitve posebno velika?

2. Če je treba izvršiti razdolžitve, ali se naj to zgodi na ta način, da se del dolgov briše, ostanek pa konvertira na daljšo dobo let, ali pa morda brisanje ni potrebno, temveč samo konverzija?

Na ta vprašanja je odgovorilo 107 zadrug. Vse odgovore je mogoče porazdeliti v 3. skupine.

I. skupina (3 zadrage)

je odgovorila:

1. Ni prezadolženosti kmeta, temveč samo zadolženost.

2. Posebnih odredb o razdolžitvi ni treba, ker že zadrage same dovoljujejo dolžnikom odločitev plačil z ozirom na njih gospodarske prilike.

3. Potrebno je dati zadolženim kmetom možnost, da dosežejo boljše cene za svoje pridelke in obenem vztrajati na tem, da se obrestna mera zniža.

II. skupina (36 zadrug)

1. Ne more se govoriti o prezadolženosti, temveč le o zadolženosti kmeta. Težava je le v tem, ker dolžniku vsled padca cen ni mogoče odplačevati svojih dolgov in ker plačuje previsoke obresti.

2. Potrebna je konverzija na daljši rok po znižani obrestni meri.

3. Delno ali popolno brisanje dolgov bi bilo nemoralno in bi ubilo v bodočnosti kmetu kredit.

4. Potrebna sredstva za konverzijo naj da država ali državni denarni zavodi.

III. skupina (68 zadrug)

1. Prezadolženost obstoji pri malih kmetih, srednji in veliki so le zadolženi.

2. Potrebno je znižanje dolgov in konverzija na daljšo dobo z manjšo obrestno mero.

3. Znižanje dolgov se ne bi smelo izvesti na škodo upnikov, temveč na breme splošnosti (države).

Nekatere zadrage pa so odgovorile, da prepuščajo Glavnemu združnemu Savezu v Beogradu, da po svoji uvidevnosti odloči, kako naj se izvede konverzija.

Mnenja pa so, da bi se kmetom najbolj pomagalo na ta način, če bi potom zadrug dobili dolgoročno posojilo po pet odstotkov in če bi se jim odpisali direktni državni davki za 40—50 odstotkov. Druga pomoč po mnenju teh zadrug ni potrebna.

Odmevi občnega zbora Zveze trg. združenj

Veliki uspeh občnega zbora Zveze trg. združenj v Laškem se najlepše zrcali v odmevih, ki jih je našel zbor v slovenskem in jugoslovanskem časopisju. Vsi slovenski dnevniki so obširno poročali o poteku občnega zbora v več številkih in skoraj v celoti objavili resolucije občnega zbora. Nekateri so v posebnih člankih in uvodnikih podčrtali zahteve slovenskega trgovstva in naglasili važnost slovenskega trgovstva za vse naše gospodarstvo.

Prav tako pa so obširno poročali o občnem zboru v Laškem vsi vodilni jugoslovanski listi ter če ne v celoti, pa vsaj v izvlečku priobčali resolucije. Kako velik uspeh je bil občni zbor v Laškem, kaže najlepše poročilo v zagrebških »Novostih«, ki so v podnaslovu z verzalkami izrekle to lepo priznanje slovenskemu trgovcu, da je bil občni zbor v Laškem na takšni višini, da »bi se naši trgovci morali (od slovenskih tovarišev) naučiti, kako se naj dela!«

Naj bo to veliko priznanje vsem slovenskim trgovcem v zadoščenje, obenem pa tudi v vzpodbudo, da bodo v še večji meri ko dosedaj posvetili svoje sile svojim stanovskim organizacijam, pa tudi svojemu stanovskemu tisku!

Medić-Zankl laneno olje, firnež, vse vrste lakov ter emajlno-lakaste in oljate barve.

Dobava industrijske soli

Mnogi interesenti žele, da se jim dodeli industrijska sol iz skladišča v Ljubljani in se pritožujejo, ko se jim industrijska sol nakazuje iz skladišča na Sušaku ali iz drugih skladišč. Z ozirom na te pritožbe smo se informirali na merodajnem mestu in ugotovili, da državno skladišče soli v Ljubljani vobče ne obstoji več, ker ga je uprava državnih monopolov kot takega ukinila in ga začasno oddala v najem zakupniku velikoprodaje soli. Radi tega v Ljubljani vobče ne more biti na zalogi industrijske soli, ampak jo dobivajo interesenti iz Dravske banovine ali iz skladišča na Sušaku ali iz skladišča na Pagu.

Vse trgovce opozarjamo

na Dopisno trgovsko šolo
Ljubljana Pražakova 8/I.
ki dopisno nauči

vsakoar: knjigovodstvo, dopisje, trg. računstvo, poznavanje blaga in vseh drugih trgovskih ved — in nemščino, angleško, francoščino in ostale svetovne jezike

ŽELEZNIŠKI POPUST ZA IZVOZ CEMENTA V ALBANIJO.

Prometno ministrstvo je dovolilo popust za izvoz cementa v Albanijo in sicer iz postaj Beočin, Davidovac, Dovje-Mojstrana, Paraćin, Podsused, Ralja, Solin, Split, Trbovlje in Zidani most do postaje Uroševac. Pošiljke se imajo izročiti na železnico kot sporovozno blago, vozarina pa se računa najmanj za 10.000 kilogramov od tovornega lista in voza. Povračilo razlike med plačano normalno vozarino in popustno vozarino se izvrši, če se v teku treh mesecev s carinskimi dokumenti dokaže, da je bil cement v resnici izvožen v Albanijo.

40-URNI TEDNIK

Iz Ženeve poročajo, da je za 21. septembra sklican Mednarodni delovni urad na izredno zasedanje, na katerem se bo z ozirom na naraščajočo brezposelnost ter na predlog italijanske vlade razpravljalo o uvedbi 40-urnega delovnika. Štirideseturnik bi bil obvezen za vse industrije.

Po svetu

S sklepom prometnega ministra je podaljšana ugodnost za dinamno stroje, ki jo določa pozicija 61. lokalne tarife za prevoz blaga z dne 31. 10.

Grške železnice so z 10. septembrom povišale cene po grško-jugoslovanski direktni železniški tarifi za 20 odstotkov.

Po uradnih podatkih ministrstva je znašal v avgustu naš izvoz vina na Češkoslovaško 15.050 litrov.

Pri volitvah v švedski parlament so si priborili od celotnega števila 212 poslancev socialni demokrati 104, kmetjska zveza 36, tako da šteje zmerna levica 140 poslancev in bo najbrže tudi prevzela vlado.

Grška državna tobačna fabrika v Solunu bo ustavila obrat, vsled česar bo 2000 delavcev brez posla. V tobačni industriji je že sedaj v Grčiji nezaposlenih delavcev okoli 40.000.

Avstrijska Narodna banka bo izplačala svojim delničarjem 6-odstotno dividendo, to je 8-64 šil. od delnice.

Znižanje obrestne mere na 2 in pol do tri odstotke so sklenile italijanske banke in hranilnice. Predsednik Hindenburg je podpisal zasilno odredbo, po kateri sme Državna banka znižati diskontno mero tudi pod 5% in to tudi v primeru, da bi potem kritje padlo pod 40%.

Madjarska vlada je sklenila, da se po štirih mesecih zopet otvori uradni promet na budimpeštanski efektini borzi.

Madjarski obrtniki so sklenili, da bodo v protest proti socialnemu zavarovanju odpustili vse svoje nameščence. Madjarska vlada smatra odpust za protizakonit in grozi z represalijami.

V zadnjih desetih letih je bilo zgrajenih samo v Pragi 65.000 novih stanovanj, vsled česar so padle najemnine za deset odstotkov.

Konzum cigar in cigaret je na Češkoslovaškem v letošnjem drugem polletju zelo padel, narastel pa konzum tobaka, kar dokazuje, da so cene cigaret in cigar previsoke.

Na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji je bilo letos zasejanih s tobakom 10.000 hektarjev, kar bo krilo 60% domače potrebe.

Švica je sklenila z Madjarsko pogodbo, po kateri bo Švica kupila na Madjarskem 2500 vagonov ječmena in 1500 vagonov koruze. Ker je bila dosedaj Švica glavni kupec češkoslovaškega ječmena, se češki izvozniki boje, da bo Madjarska čisto iztisnila češko-slovaški ječmen iz Švice.

Umetne svile je lani izvozila Italija za 400 milijonov lir, odpadkov od umetne svile in prediva pa tudi za 400 milijonov lir.

Vsled težke finančne krize bo italijanska vlada postrila določbe za izterjavanje davkov in znižala plače tudi nameščencem v poldržavnih podjetjih.

Velika italijanska fabrika avtomobilov Isotta Fraschini, katere osnovna glavnicna znaša 90 milijonov lir, je zaključila bilanco z izgubo 61.7 milijonov lir.

Angleški producenti bencina so sklenili, da povišajo ceno bencinu in znani kralj nafte Deterding je že izjavil, da bo v kratkem podpisan sporazum vseh producentov nafte, da se bencin podraži.

Albert Špeletič sobno slikarstvo Ljubljana, Emonska cesta št. 25.

Vsled nejasnosti na svetovnem žitnem trgu bo letošnja konferenca srednje-evropskih produktivnih borz odgodena.

Pariška občina se pogaja z neko holandsko-švicarsko skupino za posojilo v višini 300 milijonov frankov, ki ga bo uporabila za konverzijo prejšnjih dolgov. Novo posojilo se bo obrestovalo po 4 in pol %.

BUDDHA

TRADE MARK

„BUDDHA“

čajne mešanice so najboljše

TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

Svetovna kriza in rudarstvo

V Beogradu se je vršila pred kratkim letna skupščina Zveze rudarskih in topilniških podjetij. Na skupščini je bilo podano obširno poročilo o stanju, razvoju in potrebah našega rudarstva, obenem je bila podana tudi jasna slika o uplivu svetovne krize na rudarstvo.

Ti uplivi so bili zelo različni in so posegali skoraj na vsa polja industrije. Prva posledica svetovne krize je bil splošen padec cen, ki je zopet povzročil zmanjšanje mednarodne trgovine. Neizogibna nadaljnja posledica tega je bila brezposelnost, ki se je stalno večala in ki raste še danes. Brezposelnost pomeni zmanjševanje kupne moči prebivalstva, kar je usodno uplivalo na finance vseh držav, ker so se začeli državni dohodki povsod manjšati. Morali bi se pa večati, ker so bile finančne naloge držav vsled brezposelnosti vedno večje. Tako je eno zlo rodilo drugo in katastrofa je postajala vedno večja.

Mednarodna trgovina je zastala, proizvodnja pa je pričela padati. Po zelo točnih podatkih Društva narodov v Ženevi in ameriškega trgovinskega ministrstva je padla vrednost svetovne trgovine od leta 1929, ko se je pričela svetovna gospodarska kriza, pa do leta 1930 za 25%, v dobi od leta 1929 do leta 1931 pa celo za 45%. Jasno je, da se položaj v letošnjem letu še ni prav nič zboljšal, temveč se je po vsej verjetnosti še poslabšal.

Po zanesljivih podatkih Mednarodnega urada za delo v Ženevi se je povečalo število brezposelnih od izbruha svetovne gospodarske krize za okoli deset milijonov ljudi. Tu pa so všteti samo organizirani delavci in je zato to število premajhno. Vrhu tega je treba v to število še prišteti vse poljedeljske delavce, dalje trgovske pomočnike, uradnike in nameščence bank in raznih podjetij in tudi število teh ni majhno. To velikansko število brezposelnih je naravno silno zmanjšalo konzum in zato je morala pasti tudi produkcija, kar se zlasti jasno vidi v produkciji rudarstva.

Kako je v skoraj vseh državah padala produkcija, kažejo te statistike:

Produkcija premoga:

	v letih		
	1929	1930	1931
	vse v milijonih ton		
Anglija	256.7	223.7	220.1
Nemčija	337.6	284.1	227.8
Amerika	537.5	474.4	390.7
Francija	67.4	67.1	61.1
Poljska	45.4	36.3	ni podatkov
Jugoslavija	5.6	5.2	4.9

Vidi se iz te statistike, da je padla produkcija najbolj v deželah, kjer je brezposelnost največja, kakor v Nemčiji in Ameriki. Z velikimi žrtvami se je Angliji posrečilo, da je njena produkcija premoga relativno manj nazadovala, kljub temu pa niti Anglija ni mogla preprečiti povečanja brezposelnosti tudi v premogovni industriji in je od leta 1921 pa do leta 1930 naraslo število brezposelnih rudarjev v premogovnih revirjih od 202.500 na 612.000.

Proizvodnja cinka:

	v letih		
	1929	1930	1931
	vse v tisočih ton		
Amerika	573.3	457.6	272.2
Poljska	169.0	174.4	131.7
Anglija	59.2	49.4	20.7
Holandska	25.7	23.3	19.4
Francija	91.6	90.7	61.5
Nemčija	102.2	97.3	47.2
Jugoslavija	6.2	5.5	4.5

Nazadovanje produkcije cinka je naravnost strahovito in v teh številkah se najjasneje kažejo težke posledice svetovne gospodarske krize za rudarstvo.

Produkcija sirovega železa:

	v letih		
	1929	1930	1931
	vse v milijonih ton		
Anglija	7.5	6.2	3.7
Nemčija	11.9	9.5	5.9
Amerika	42.2	31.3	18.3
Francija	10.2	9.9	8.0
Belgija	4.0	3.3	3.1
Jugoslavija	0.030	0.035	0.037

Povsod velik padec, ker minimalno na-

predovanje v Jugoslaviji zbog njene majhne produkcije sploh ne pride v poštev.

Produkcija bakra:

	v letih		
	1929	1930	1931
	vse v milijonih ton		
Amerika	931.1	644.7	597.2
Kanada	109.9	137.7	151.2
Mehika	78.7	68.3	54.4
Chile	316.0	221.9	161.6
Japonska	74.3	79.7	71.5
Jugoslavija	0.02	0.0244	0.0243

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Minuli teden je zbog povečane privatne ponudbe zaključil z znatnejšim deviznim prometom nad 1 milijon 161.000 Din napram 526.000 dinarjev v predzadnjem tednu.

Od skupnega prometa odpade na zaključke v intervencijskem blagu 200.000, v privatnem blagu pa nad 961.000 Din. Narodna banka je dala ves Berlin (65.000) in Amsterdam (6.000), skoro ves Curih (31.000, privatni zaključek le 2000) ter Newyork (42.000, priv. zaključek le 10.000), znatno manje pa Londona (18.000), Trsta (36.000) in malenkost Pariza (2000). Nasprotno pa tvori gros zaključkov v privatnem blagu deviza London (617.000), Trst (225.000) in deloma tudi Pariz (nad 78.000 dinarjev).

Porast deviznega prometa v poedinih devizah prejšnjega tedna napram predzadnjemu tednu (številk v oklepajih) je razviden iz primerjanja naslednjih prometnih števil (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam 6 (0), Berlin 65 (103), Bruselj 0 (151), Curih 33 (55), London 635 (44), Newyork 52 (52), Pariz 80 (62) in slednjic Trst 291 (59).

Na posameznih borznih sestankih preteklega tedna je bil dosežen ta dnevni devizni promet:

Dne 12. sept.	Din 40.158.47	Trst,
Dne 13. sept.	Din 654.142.48	London,
Dne 14. sept.	Din 117.622.98	Pariz,
Dne 15. sept.	Din 266.657.89	London-Italija,
Dne 16. sept.	Din 82.701.62	Trst.

Kakor je iz gornjih podatkov razvidno, so na poedinih borznih dnevih prevladovali zaključki v devizah Trst, London in deloma Pariz, ter je zaključil ponedeljkov borzni sestanek z najmanjšim, a torkov z največjim dnevnim prometom, ki presega po velikosti skoro za 125 tisoč dinarjev skupni promet predzadnjega tedna.

Dne 12. sept. Dne 16. sept.
najnižji najvišji najnižji najvišji
Amsterdam 2306.79 2318.15 2306.24 2317.60
Berlin 1364.03 1374.83 1364.86 1375.66
Bruselj 796.35 800.29 795.52 799.46
Curih 1108.35 1113.85 1108.35 1113.85
London 200.42 202.02 199.08 200.68
Newyork 5726.31 5754.57 5722.14 5750.40
Pariz 225.07 226.19 224.99 226.11
Praga 169.90 170.76 169.79 170.65
Trst 294.57 296.97 294.18 296.58

V prejšnjem tednu so bili devizni tečaj malone skozi vse borzne dneve v stalnem opadanju in od ponedeljka (12. t. m.) do petka (16. t. m.) so bili ti tečajni padci: Amsterdam za 0.55 točke, Bruselj 0.83, London 1.34, New York 4.17, Pariz 0.08, Praga 0.11 in Trst 0.39. Curih je bil na vseh borznih sestankih zadnjega tedna trgovan na dosedanji bazi 1108.35 za denar in 1113.85 za blago, dočim je od 12. do 16. t. m. edino Berlin okrepil svoj tečaj za 0.83 točke. Dunaj in Budimpešta še vedno nista beležila, notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca zelo mlačna, tržišče brez zanimanja. Brez prometa.

Notice industrijskih papirjev so ostale neizpremenjene, dočim je beležila ponud-

ba v 8%, oziroma v 7% Blairu 47— oziroma 43— dne 12. t. m. in 46— oziroma 44— na vse ostale borzne dneve tega tedna. Vojna škoda je od ponedeljka (Din 198— za blago) na četrtek in petek (Din 195— ponudba) za par točk popustila, vmesno pa notirala 196— za blago.

Lesno tržišče

Tendenca še vedno slaba; kupčija v izboljševanju.

V mehkem lesu se situacija zadnje čase ni bogve kaj spremenila, kupčuje se le v deskah III. in IV. kakovosti. Kupčija v tramih se je za spoznanje poživela in tudi povpraševanj je veliko, dočim so pa cene še vedno zelo nizke.

V bukovini se kupčuje le parjena bukovina I. in II. vrste.

Kupčija v testonih se nikakor ne more razviti vsled nesigurnosti na denarnem trgu, to pa zbog tega, ker se testoni kupujejo le na dolgoročne termine.

V hrastovini se iščejo podnice za Francijo.

Kupčija v drvah se je nekoliko zboljšala, medtem ko je izvoz oglja v Italijo vsled visokih carin povsem onemogočen.

Tekom pretečenega tedna je bilo na ljubljanski borzi zaključeno 4 vagone remeljnov, 1 vagon jelovih desk in 2 vagona testonov.

Tečaj 21. septembra 1932	Povpraševanje in	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2309.29	2320.65
Berlin 100 M	1366.53	1377.33
Bruselj 100 belg	786.63	800.57
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1108.35	1113.85
London 1 funt	199.14	200.74
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5727.70	5755.96
Pariz 100 fr.	225.35	226.47
Praga 100 kron	170.01	170.87
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	294.46	296.86

Moratorij za kmetijske dolgove v Romuniji

Po dolgem razpravljanju o konverziji kmetijskih dolgov so se sedaj člani vlade in zastopniki rumunske seljačke stranke zjediniili s strokovnjaki Društva narodov o zakonskem načrtu, ki bo te dni predložen romunskemu parlamentu v odobritev. Po tem sporazumu bo objavljen moratorij za vse zasebne kmetijske dolgove, in sicer za poldrugo leto. Da bi se olajšalo poravnavanje dolgov, določa novi zakonski načrt, da se računajo vsa plačila, ki bi se izvršila za časa moratorija za povrnitev dolgov, dvojno. Na ta način upajo, da bo skušal vsak kmetovalec, ki bo le mogel, poravnati svoje dolgove še za časa moratorija.

Obiščite avtomatični bufet
DAJ - DAM

Naš pravi domači izdelek!

Češkoslovaška zunanja trgovina v avgustu.

Bilanca češkoslovaške zunanje trgovine v avgustu kaže dobro in slabo stran. Razveseljivo je, da je bilanca aktivna, čeprav le v skromni višini 28 milijonov Kč, (napram 152 milijonom v avgustu lani), slaba stran bilance pa je v ponovnem in znatnem nazadovanju izvoza.

Trgovinska bilanca za avgust se jasno vidi v teh številkah:

	avgust 1932		avgust 1931	
	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz
	v tisočih Kč			
Žive živali	8.529	270	19.997	2.413
Živila in pijače	83.751	58.022	188.620	68.407
gotovi izdelki	169.148	358.261	310.542	851.771
sirovine	218.300	92.926	396.728	147.461
drage kovine				
in novci	235.530	635	2.229	939

Skupaj . 715.258 510.116 918.116 1.070.991
Pri uvozu zlata je omeniti, da je bilo to zlato že preje last češkoslovaške Narodne banke in da torej ne gre za nakup novega zlata. V vsem je prišlo v kleti praške Narodne banke zlata za 233 milijonov Kč.

Končna slika češkoslovaške trgovinske bilance za avgust je ta: trgovinski bilanca za čisti blagovni promet je aktivna za 27.8 milijonov, splošna trgovinska bilanca pa je pasivna za 205 milijonov Kč.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrohi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72

Čvrsta tendenca na angleškem blagovnem trgu

Iz Londona poročajo, da so se v zadnjem tednu na angleškem trgu utrdile cene. Kljub ugodni kanadski žetvi je cena pšenice znova narasla. Prav tako se je dvignila cena bombažu v Liverpoolu vsled neugodnih vesti iz Washingtona. Tudi cena sirovemu kavčuku je narasla, pa čeprav so iz Amerike prišla poročila o nazadovanju konzuma.

NEMŠKO-ČEŠKOSLOVAŠKA GOSPODARSKA POGAJANJA

Iz Prage poročajo, da je prišlo v Stresi med češkoslovaško in nemško delegacijo do sporazuma, po katerem se bodo v kratkem pričela med Češkoslovaško in Nemčijo pogajanja v svrhu rešitve vseh trgovinsko političnih vprašanj med obema državama. Termin za pričetek teh pogajanj je že določen. Nemška delegacija bo po vsej verjetnosti prišla v ta namen v drugi polovici tega meseca v Prago.

Dr. Pirčeva sladna kava

Gospodje trgovci! Ponudite Dr. Pirčevo sladno kavo Vašim odjemalcem!

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašeni so konkurzi o imovini:

po zapsčini veleposestnika Fr. Germutha st. v Podvelki (Rdeči breg). Konkurni sodnik dr. Kovča, upravitelj konkurzne mase dr. Bergoč, odvetnik v Mariboru. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Mariboru, soba št. 84 dne 29. septembra t. l. ob enajstih. Oglasitveni rok do 25. oktobra t. l.;

trgovca Sagadina Albina v Beltincih. Konkurni sodnik dr. Fabiani, upravitelj mase dr. Strasser v Dolnji Lendavi. Prvi zbor upnikov dne 1. oktobra, oglasitveni rok do 31. oktobra, ugotovitveni narok dne 12. novembra ob 10. pri sodišču v Dol. Lendavi.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini:

industrijalke in posestnice Franciške Bayer-Swaty v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Kovča, poravnalni upravitelj dr. Brandstetter, odv. v Mariboru. Narok za sklepanje poravnave dne 27. oktobra ob 10. dopoldne pri sodišču v Mariboru soba št. 84, rok za oglasitev do 22. oktobra, poravnalna kvota 40%.

trgovke Antonije Bere na Bledu. Poravnalni sodnik dr. Stular, poravnalni upravitelj dr. Dobravec, odvetnik v Radovljici. Narok za sklepanje poravnave dne 29. oktobra ob 10. dop., rok za oglasitev do 23. septembra t. l.;

trgovca Franca Pahorja na Jesenicah. Poravnalni sodnik dr. Bregar, poravnalni upravitelj dr. Vovk, odvetnik na Jesenicah. Rok za oglasitev do 21. oktobra na okrajno sodišče v Kranjski Gori.

Potrijene so poravnave med Bojsom Karlom v Ormožu, Steinbauerjem Francem na Kapeli pri Radencih in Zelenkom Ernestom v Mariboru ter njihovimi upniki.

DOBRA ŽETEV V ITALIJI.

Po zadnjih cenitvah znaša letošnja pšenična žetev v Italiji 68,8 proti 66,6 milijonov stotov v lanskem letu. Letos se je posejalo s pšenico 4-9 napram 4-8 milijonov ha lani. Tudi donos zemlje se je zboljšal in sicer od 13-8 na 13-9 stotov na hektar. V vsem je letošnja žetev boljša od lanske za 3%. Žetva rži je nekoliko slabša od lani. Mesto 1.530.950 kvintalov jih je bilo letos samo 1.514.110. Ječmena bo letoš 2.467.690 kvintalov napram 2.393.840 lani. Precej več pa bo letos ovs. Lanska žetev je dala 5.930.840 kvintalov, dočim bo letošnja dala 6.246.370. To povečanje se je doseglo predvsem vsled tega, ker je bilo mnogo več zemlje posejane z ovsom in sicer mesto lanskih 487.601 se je letos posejalo z ovsom 746.276 hektarjev.

REKORDNA ŽETEV KORUZE V VOJVODINI

Letošnja koruzna žetev je prekosila tudi najbolj optimistične račune. Na oral je bilo pridelanih 40 meterskih stotov koruze in bo vsled tega koruze za izvoz 120.000 vagonov in ne samo 100.000, kakor se je pričakovalo. Umetno posušena koruza se prodaja za oktober—december po 60 do 65 dinarjev. Vsled te nizke cene je že sedaj zanimanje tujine za našo koruzo zelo veliko in je bilo sklenjenih že več velikih dogovorov za srednjo Evropo in za Rotterdam.

Obrestna mera emisijskih bank

Amsterdam od 18. aprila 1932 dalje	2 1/2 %
Atene od 8. avgusta 1932	10 %
Berlin od 28. aprila 1932	5 %
Bern od 22. januarja 1932	2 %
Dunaj od 23. avgusta 1932	6 %
Bruselj od 13. januarja 1932	3 1/2 %
Bukarešta od 4. marca 1932	7 %
Budimpešta od 1. julija 1932	5 %
London od 30. junija 1932	2 1/2 %
Madrid od 7. julija 1931	6 1/2 %
Moskva od 5. aprila 1927	8 %
Newyork od 23. junija 1932	2 1/2 %
Pariz od 9. oktobra 1931	2 1/2 %
Praga od 12. aprila 1932	5 %
Rim od 2. maja 1932	5 %
Sofija od 16. maja 1932	8 1/2 %
Varšava od 2. oktobra 1930	7 1/2 %
Beograd od 18. julija 1931	7 1/2 %

SPORAZUM V TEKSTILNEM SPORU NA VIDIKU?

Posredovanje vlade je omogočilo, da so se zastopniki delodajalcev in delojemalcev zopet sestali k skupni seji, da poskusijo doseči zadovoljivo rešitev spora. Kakor znano, je nastal ves spor le radi odpusta 2000 delavcev, s katerimi so se potem vsi ostali delavci solidarizirali. Na seji je vladalo precej optimistično razpoloženje in listi že poročajo, da je sporazum na vidiku. Tekstilna stavka traja sedaj že tretji teden in je zlasti v sedanjem času gospodarske stiske njena škoda velika.

DOLGOVI AVSTRIJSKIH BANK V TUJINI

Koncem prvega letošnjega polletja so dolgovale avstrijske banke tujini 152 milijonov dolarjev in sicer: ameriškim bankam 92, angleškim 34, švicarskim 16, holandskim 06 in francoskim pol milijona dolarjev.

ZNAKI ZBOLJŠANJA V AVSTRIJI?

V zadnjem času je avstrijska industrija povečala svoja naročila v sirovinah in polfabrikatih. Zlasti so se povečala naročila kovin in premoga. Prav tako pa se je tudi povečal obseg trgovskih poslov z različnimi luksuznimi predmeti ko radio-aparati, gramofoni in konfekcijo.

KUVERTA
LJUBLJANA
Karlovska 2, Vojarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

ITALIJA KUPUJE PŠENICO V NEMČIJI

Ker je letos žetev mehke pšenice v Italiji slabša, kakor se je pričakovalo, je kupila Italija v Nemčiji večje količine pšenice, in sicer po razmeroma zelo visokih cenah. Žetev trde pšenice pa je bila v Italiji zelo dobra.

ŽETEV KORUZE NA MADJARSKEM

Rekordno koruzno žetev pričakujejo na Madjarskem. Cenijo, da bo znašal letošnji koruzni pridelek okoli 26 milijonov metrskih stotov, dočim je znašal lanski samo 15 milijonov. Za izvoz bo imela Madjarska od 4—6 milijonov metrskih stotov.

ODLIČNA KVALITETA LETOŠNJE TOBAČNE ŽETVE

Iz Mostara poročajo, da je bil lanski pridelek tobaka vsled suše zelo minimalen, pa čeprav je monopolska uprava dovolila nasaditev zelo velike ploskve s tobakom. Vsled tega je dala žetev samo 440 vagonov tobaka. Letos je bila sicer s tobakom zasejana ploskev manjša, ali je kvaliteta letošnjega tobaka odlična.

NAZADOVANJE AVSTRIJSKO-BOLGARSKE TRGOVINE

Po uradnih belg. podatkih je v letošnjem letu silno nazadovala bolgarsko-avstrijska trgovina. Dočim je znašal bolgarski izvoz v Avstrijo v prvem polletju t. 1931 še 608-4 milijone levov, je znašal v letošnjem polletju le še 243-5 milijonov. Prav tako pa je tudi padel avstrijski izvoz na Bolgarsko in sicer od 164-3 milijone levov v prvem polletju 1931 na 94-4 milijone v letošnjem polletju.

Dobava-prodaja

Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. septembra t. l. ponudbe za dobavo repičnega olja, do 27. septembra t. l. za dobavo brezovih metel. — Direkcija državne železnic v Vreču-Majdanu sprejema do 28. septembra t. l. ponudbe za dobavo karbolineja (Schwarzit) in lopat za pesek, do 5. oktobra t. l. za dobavo erbraste pločevine in pozlatarskega materijala ter do 12. oktobra t. l. za dobavo slame. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 30. septembra t. l. ofertna licitacija glede dobave bukovih drv in premoga. Direkcija državnega rudnika v Zenici sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe za dobavo tovotne masti in olja za jamske vozičke. — Predmetni dobavni razpisi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Dobave. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe za dobavo razne pločevine, železa, žice, kositra, ključavnic, verižic itd., do 10. oktobra t. l. za dobavo čopičev, šček in metlic, do 11. oktobra t. l. za dobavo raznih kovin, pločevine, ključavnic, okovov itd. ter do 13. oktobra t. l. za dobavo desk iz raznega lesa itd. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Pri upravi Dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani se bo dne 26. septembra t. l. sklenila pogodba za dobavo telečjega in svinjskega mesa. — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema

do 28. septembra t. l. ponudbe za dobavo žarnic, strojnega olja, krtač in sirkovih metel, raznega croda (čepat, sekir, žag itd.) bencina, ključavnic, plinskega olja, jermenov in bičev za konje ter Staufferjevih puščic. — Direkcija državne železnic v Vreču-Majdanu sprejema do 28. septembra t. l. ponudbe za dobavo kristalnega sladkorja in pšenične moke. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 4. oktobra t. l. ponudbe za dobavo moke. — Direkcija državnega rudnika v Banja Luki sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe za dobavo električnega materijala. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja stare obleke in obutve se bo vršila potom licitacije pri Upravi policije v Sarajevu dne 31. oktobra t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Trzna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Tudi včerajšnji ljubljanski trg je bil dobro založen, posebno s sadjem. Cena sadju je niska in zato ga ljudje kupujejo v velikih množinah. Domače breskve so bile po 3 do 8 Din kg, italijanske pa po 16 do 20 Din. Grozdja je bilo zelo veliko in se je belokranjsko prodajalo že po 3 do 4 Din, smederevsko po 4 do 6 in hamburška črnina po 8 do 10 Din. Češplje so po največ 2 Din, na debele pa po 1-50. Jabolka so po 1 do 5 Din za kg, hruške pa po 2 do 5. Brusnic je bilo mnogo in je njih cena malo padla. Prodajale so se po 4 Din, robidnice pa po 2 Din. Na trgu je bilo tudi nekaj gob in sicer jurčkov, ki so jih prodajali po 3 do 5 Din za merico. Fižol v stročju se je nekoliko podražil in so ga plačevali po 4 do 6 Din. Tudi salata je bila malo dražja. Na mesarskem trgu so cene ostale neizpremenjene. Tudi cene mlečnih izdelkov so ostale iste, le sir se je pocenil in ga ponujajo že po 15 Din. Cena jajcem in perutnini je ostala neizpremenjena.

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO

Na svinjski sejmu dne 16. IX. 1932 je bilo pripeljanih 249 svinj, cene so bile te: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 60—85, 7—9 tednov stari 90—120, 3—4 mesece 150—240, 5—7 mesecev 300—330, 8 do 10 mesecev 350—400, 1 leto 450—550, 1 kg žive teže 6—6'50, 1 kg mrtve teže 8—10 Din. Prodanih je bilo 140 svinj.

PADEC CEN NA VUKOVARSKEM SEJMU

Na zadnjem sejmu v Vukovaru so cene živini vsled dobrega dogona zopet nekoliko nazadovale. Na trg je bilo prignanih 76 bikov (prodanih 8), volov 103 (prodana samo 2), krav 709 (prodanih 100), telet 68 (17), juncev 64 (15), junic 56 (23), kobil 816 (161), konj 618 (135), žrebet 57 (37), ovac 401 (97), koz 6 (3) in oslov 4 (2). Svinj na trgu ni bilo, ker je dogon vsled svinjske kuge prepovedan. Cene so nekoliko nazadovale. Od tujih kupcev so bili grški in švicarski trgovci, ki so se zanimali predvsem za konje.

TEODOR KORN
LJUBLJANA
POLJANSKA C. 8
(PREJ HENRIK KORN)

Ustanovljeno leta 1852

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodo-
vodov in centralne kurjave. — Naprava strelovodov. — Kopališče
in klosetne naprave

Hlupič Karol
strugarski mojster v Ljubljani,
vijudno naznanja svojim cenj.
odjemalcem in sl. občinstvu,
da je preselil svojo

strugarsko delavnico
z Gosposvetske ceste št. 16 (pri
'Levu') vis-a-vis v Kollzeji (dvo-
rišče), Gosposvetska cesta
št. 13, ter se najljubneje pri-
poroča za nadaljnja naročila.
Vhod pri Elektroindustriji. —

L. M i k u š
Ljubljana, Mestni trg 15
Telefon št. 2282
Na malo
Na veliko

Ustanovljeno 1839

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelacín
Ljubljana

Zaloga sveže pra-
žene kave, mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Elektro-inštalacije za razsvetljava
in pogon izvršuje strokovnjaško po zmernih cenah. Specialna
delavnica za previjanje elektro-motorjev, transformatorjev in auto-
dina. V zalogi ves elektro-materijal, kakor žarnice in elektro-
motorji, rabljeni in novi najznamenitijih firm v vsaki količini.

FR. PERČINLIČ
Koncesionirano elektro podjetje DOMŽALE, nasproti pošte.
Elektro-meh. podjetje LJUBLJANA, Gosposvetska 16. Tel. 2371.

Mestni tesarski mojster
Josip Kregar, Ljubljana
Kodeljevo štev. 19. Telet. 26-96

se priporoča cenjenemu občinstvu za naročila tesarskih del,
kakor: modernih lesenih hiš, raznih ostrešij, lesenih
stopnic in vseh v to stroko spadajočih del po lastnih kakor
tudi po podanih načrtih.

UMETNO VRTNARSTVO
nagrobni venci, razne vrtnice, vsako-
vrstne rože — cvetlice lončenice itd.

ČEH, Ljubljana VII, Gasilska c. 14

Trgovci! Ali ste že naročeni na „Trgovski list„?